

vypočítaným pro celek pojištěnců a odstupňovaným pro jednotlivé třídy služného tak, aby hodnota všech budoucích příjmů spolu se jměním ústavu stačila podle zásad pojistné matematiky k úhradě budoucích výdajů na dávky podle tohoto zákona a na správní a jiné výdaje, přípustné podle tohoto zákona. Aby tedy Pensijní ústav (vymáhající věřitel) mohl dostáti povinnosti mu podle těchto zákonných ustanovení a podle ustanovení odst. 8 § 10 cit. vlád. nař. uložené, podle kterého převzal pojištění členů dříve pojištěných u Pensijního ústavu Svazu místních a malých drah ve Vídni za dobu, po kterou členové tam byli pojištěni před 1. lednem 1920, a zač dostal úhradou podíl od tohoto Pensijního ústavu ve Vídni podle úmluvy o tomto Pensijním ústavu uveřejněné pod čís. 145/29 sb. z. a n., jsou pojištěné podniky povinny podle poslední věty odst. 8 § 10 cit. vlád. nař. doplniti tento podíl na plnou úhradu pojistného břemene podle stanov Pensijního ústavu. Vymáhá-li tudíž Pensijní ústav podle výkazu nedoplateků, v němž se odvolává na § 56 čís. 3 stanov a § 10 odst. (8) cit. vlád. nař. pojistně matematicky vypočtený nedoplatek na dlužníci připadající, kterým má na úhradu pojistného břemene přispěti, vymáhá v pravdě jen dlužné pojistné podle § 72 zák. o pensijním pojištění čís. 26/29 sb. z. a n., ano se na věci nic nemění, zda to žádá na dlužníku najednou, či po částech. Ostatně vyplývá již z toho, že v § 72 cit. zák. se nemluví o měsíčním nebo běžném pojistném, nýbrž se mluví všeobecně o dlužném pojistném, že předmět exekučního titulu netvoří snad jen dlužné měsíční pojistné, nýbrž pojistné vůbec.

Čís. 13405.

Konkursní řád ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák.

Pohledávky za podstatou, jež jsou sporné a o nichž i mimo konkurs jest rozhodovati řádným soudům, lze proti konkursnímu správci i při nepostačitelnosti podstaty vymáhati jen žalobou o plnění. Předpisu § 47 (2) konk. ř. se vyhovuje rozsudkem odsuzujícím správce konkursní podstaty podle ustanovení konkursního řádu a tím, že bude na věřiteli podstaty, by podle § 55 ex. ř. připojil k návrhu na povolení exekuce úřední vysvědčení konkursního komisaře, po případě konkursního soudu o postačitelnosti podstaty, po případě dále tím, že správce podstaty bude podle § 36 čís. 1 ex. ř. uplatňovati proti povolení exekuce nepostačitelnost podstaty, nebo že rekurem napadne povolení exekuce k návrhu, jenž oním vysvědčením nebyl doložen.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, Rv I 2179/32.)

Žalobce domáhal se na správci úpadkové podstaty zaplacení pohledávky za podstatou. Procesní soud první stolice uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci zažalovanou pohledávku podle ustanovení konkursního řádu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného.

D ů v o d y :

Za řízení v předchozích stolicích byly žalobní nároky sporné co do důvodu, co do výše a co do své povahy jako pohledávky za podstatou. V dovolacím řízení jest se zabývatí již jen otázkou, zda lze hleděti k obraně správce podstaty, že nemá po ruce potřebné hotovosti pro uspokojení věřitelů podstaty. K této otázce odpověděly předchozí stolice záporně a nezabývaly se proto věcnou oprávněností obrany. Učinily tak právem. Odpírá-li nebo protahuje-li správce podstaty plnění, mohou věřitelé podstaty žádati konkursního komisaře o pomoc nebo své nároky proti správci podstaty zažalovati (§ 124 (3) konk. řádu z roku 1914, jehož jest zde použití). Přes tento všeobecný doslov zákona není dvojí cesta, v něm naznačená, při všech pohledávkách za podstatou ani potřebná, ani možná, ani schůdná. Není potřebná a pojmově myslitelná při nárocích správce podstaty a při nárocích členů věřitelského výboru, ač i tyto nároky jsou pohledávkami za podstatou (§ 46 čís. 1 a § 47 (2) konk. ř.). Tato samozřejmost došla výrazu v zákoně jednak doslovem § 124 (3) konk. ř., jednak zvláštními předpisy o uspokojení nároků správce podstaty (§ 125 konk. ř.) a o uspokojení nároků věřitelského výboru (§ 127 konk. ř.). Dvojí cesta, o níž jest řeč, není ve své druhé možnosti přístupná při pohledávkách za podstatou, o nichž rozhodovati nejsou řádné soudy vůbec povoleny. K nim patří daně, které se týkají podstaty (odbytné, berní pachtovné), poplatky, cla, příspěvky k pensijnímu a sociálnímu pojištění a jiné veřejné dávky, které dospívají za konkursu (§ 46 čís. 1 druhá věta konk. ř.). Tyto pohledávky za podstatou nelze zajisté proti správci podstaty vymáhati žalobou (§ 124 (3) konk. ř.). Zůstane-li marnou žádost za odpomoc u konkursního komisaře, budou tyto pohledávky určeny tak, jakž i mimo konkurs předepsáno, a tímž způsobem i vymáhány proti správci podstaty. Co se týče ostatních pohledávek za podstatou (§ 46 čís. 2 až 4 konk. ř.) jest si uvědomiti, že konkursní komisař bude po případě s to, by zjednal odpomoc, jen ve prospěch pohledávek za podstatou, které jsou již určeny nebo jsou nesporné (§ 124 (1) konk. ř.). Rozhodovati o pohledávkách za podstatou, jež správce podstaty popírá co do pravosti a co do výše, nebo jimž upírá vlastnost pohledávek za podstatou, jest mimo obor působnosti konkursního komisaře. Jemu s vyloučením pořadu práva jest přikázáno jen rozhodnutí o tom, zda se pohledávky za podstatou vztahují na podstatu společnou či na některou podstatu zvláštní (§ 47 (3) konk. ř.). Pohledávky za podstatou, jež jsou sporné a o nichž i mimo konkurs jest rozhodovati řádným soudům, lze proti správci vymáhati jen žalobou (§ 124 (3) konk. ř.). Touto žalobou může býti jen žaloba o plnění. To platí i při nepostačitelnosti podstaty. Pro pouhou žalobu určovací (§ 228 čřs) nebylo by zpravidla prokazatelného právního zájmu určovacího. A na určovací žalobu byl by věřitel podstaty konec konců obmezen, kdyby s hlediska rozhodnutí sporu byla přípustná a jevila rozhodující vliv obrana správce podstaty opřená o nepostačitelnost podstaty. Kdyby záleželo na postačitelnosti podstaty v den podání žaloby, byla by sice žaloba o plnění v ten den na místě a byla by vyloučena žaloba určovací, nicméně bylo by nutno žalobu zamítnouti, kdyby podstata nebyla postačitelná v den vynesení rozsudku prvé stolice (§ 406 čřs). Tím zma-

řeno by bylo celé pro žalobce úspěšné jednání o pravosti, výši a povaze žalobní pohledávky, poněvadž rozsudečné důvody nejsou účastny právní moci. Pakli by záleželo na postačitelnosti podstaty v den vynešení rozsudku první stolice, bylo by hříčkou dějství sporu, zda bude rozsudek první stolice vydán právě v době postačitelnosti podstaty, či o něco dříve nebo později a věřitel podstaty by tápal v nejistotě, kdy má žalobou zakročit tak, by v době rozsudku první stolice byla podstata postačitelná. Z řečeného vyplývá, že věřitel podstaty má právo, uplatňovati spornou pohledávku za podstatou žalobou o plnění. Předpisu § 47 (2) konk. ř. bude plně vyhověno rozsudkem odsuzujícím správce podstaty podle ustanovení konkursního řádu a tím, že bude na věřiteli podstaty, by podle § 55 ex. ř. připojil k návrhu na povolení exekuce úřední vysvědčení konkursního komisaře, po případě konkursního soudu o postačitelnosti podstaty, po případě dále tím, že správce podstaty bude podle § 36 čís. 1 ex. ř. uplatňovati proti povolení exekuce nepostačitelnost podstaty nebo, že rekusem napadne povolení exekuce k návrhu, jenž oním vysvědčením nebyl doložen.

Čís. 13406.

Bylo-li nabyto směnky vydražením při exekuční dražbě, nelze použití § 87 směn. zák., nýbrž věřitel musí si dáti líbiti všechny námitky, které by byl mohl směnečný dlužník vznést proti jeho předchůdci.

Doložka, připojená na směnku výkonným orgánem, nemá účinky směnečnoprávní.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, Rv I 358/34.)

Žalobce vedl proti Rudolfu T-ovi pro pohledávku 1.761 Kč exekuci zabavením, uschováním a prodejem směnky na 10.000 Kč, jejíž přijateli byli žalovaní. Směnka tato byla dne 9. června 1933 zabavena, dne 1. července 1933 ve veřejné soudní dražbě prodána, žalobcem za 5 Kč vydražena a opatřena doložkou výkonného orgánu »bylo dle usnesení okresního soudu v R. ze dne 10. června 1933 č. j. E 1187/33 exekučně prodáno a odevzdáno.« Proti směnečnému platebnímu příkazu namítli žalovaní, že směnka zanikla zaplacením, ježto se s Rudolfem T-em vyrovnali, a že valuta směnky nebyla zaplacena. Procesní soud první stolice směnečný platební příkaz zrušil. Důvody: Převáděcí doložka předepsaná v § 305 ex. ř. nemá účinek indosamentu podle § 9 sm. zák. (čl. 303 obch. zák.), nýbrž účinek obyčejného civilněprávního převodu a mylným jest tudíž názor žalobcův, že žalovaní by mohli použití jen námitek plynoucích ze směnky samé nebo náležejících jim proti žalobci jako nynějšímu majiteli směnky. Bez ohledu k tomu, zda vzhledem k ustanovení § 296 ex. ř., který výslovně mluví o zabavení pohledávek ze směnek, mohl žalobce, aniž by navrhoval zabavení pohledávky ze směnky a aniž by mu tato soudně byla příkázána, nabýti vůbec práv ze směnky pouhým jejím vydražením, když směnka sama předmět exekuce tvořiti nemohla, nýbrž jen pohledávka, která papírem tímto jest osvědčena, nelze v souzeném případě mluvit o směnečně právním nabytí směnky a namítli tudíž žalovaní právem, že směnka byla